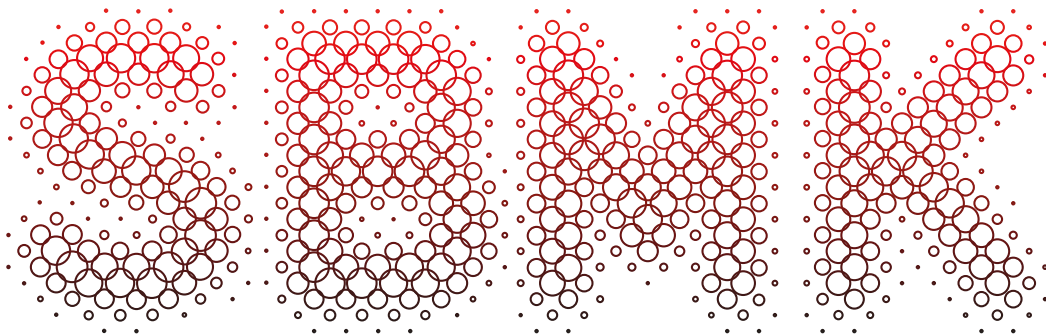

jaarverslag 2022 De Stichting Behoud Moderne Kunst (SBMK) houdt zich sinds 1995 bezig met projecten op het gebied van het beheer en behoud van hedendaagse beeldende kunst. Doel is het ontwikkelen van 'good practice' waarvan alle belanghebbenden profijt kunnen hebben. Dit gebeurt in samenwerkingsverbanden met collectiebeheerders, conservatoren en restauratoren. Hierbij komen vragen uit het veld aan de orde over uiteenlopende problemen. Het gaat om zowel materiaaltechnische als ethische vraagstukken.

over SBMK

projecten

projecten

activiteiten

activiteiten

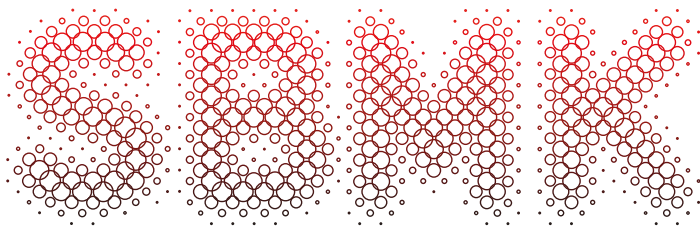
activiteiten

activiteiten

activiteiten

voorwoord

projecten & activiteiten

SBMK-netwerk

beleid

organisatie

jaarrekening 2022

voorwoord

2022 begon voor de culturele sector met gesloten deuren vanwege COVID-19 lockdowns. Ook daarna heeft de pandemie musea flink beïnvloed. Uitgestelde tentoonstellingen volgden elkaar in rap tempo op terwijl het aantal bezoekers onder het niveau van voor de coronacrisis bleef. Juist in een uitdagend jaar als dit, is SBMK zich blijven inzetten voor het ontwikkelen van nieuwe praktijken en het ondersteunen van de beheer- en behoudssector van hedendaagse en moderne kunst.

Afgelopen jaar stond het veiligstellen van specialistische museale kennis hoog op de agenda van SBMK, omdat het cruciaal is voor de toekomst van het veld. We organiseerden diverse activiteiten rondom dit thema, waaronder de werkmiddag 'Contemporary Art: Who Shares?'. Deelnemers ontvingen op die dag concrete handvatten om zelf aan de slag te gaan met kennisdeling en kennisborging.

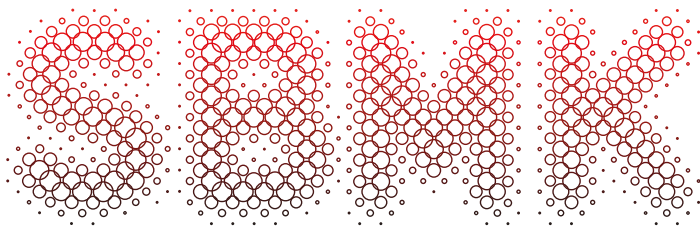
Daarnaast vonden dit jaar verschillende andere SBMK-activiteiten plaats, zoals het tweede deel van het symposium 'Opening Up: Collection Centre Strategies' over publieke depots in Depot Boijmans Van Beuningen. Hierbij lag de focus op de rijkheid aan geavanceerde depots in Nederland. In november organiseerden wij samen met de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed (RCE) een themadag over Project Erfgoed van de Twintigste Eeuw. Als onderdeel van Project Collectiekennis 2.0 verzorgden wij gedurende heel 2022 vijf series fotopraktijkdagen bij Museum Boijmans Van Beuningen, Kröller-Müller Museum, Amsterdam Museum, RCE kunstcollecties en de Rabobank. Tijdens deze praktijkdagen leren deelnemers hoe ze verschillende fotoprocedés kunnen herkennen, in een workshop van drie dagen. Vervolgens kunnen ze zeven dagen aan het werk in het museum dat aan de beurt is om een fotocollectie te identificeren.

Tot slot hebben we dit jaar hard gewerkt aan een nieuw beleidsplan, waarin we de bevindingen van ons gezamenlijke onderzoek met RCE naar de toekomst van de hedendaagse en moderne kunst verwerkten. Dit nieuwe beleidsplan vormt mogelijk een aanzet voor de volgende editie van Project Collectiekennis 2.0 na pilot Project Plastics (2017-2019) en Project Fotografie (2020-2023).

We bedanken onze partners en fondsen voor hun steun. Zonder hen zou SBMK nooit kunnen doen wat zij doet. Ook willen we de leden van het bestuur en de stuurgroep, evenals alle deelnemers aan het fotografieproject en andere SBMK-activiteiten, hartelijk bedanken voor hun inzet. We hopen tot slot dat ons jaarverslag en onze inzet voor de conservering van hedendaagse en moderne kunst u inspireert.

Stijn Huijts

Voorzitter SBMK-bestuur

voorwoord

projecten & activiteiten

SBMK-netwerk

beleid

organisatie

jaarrekening 2022

projecten & activiteiten

Projecten

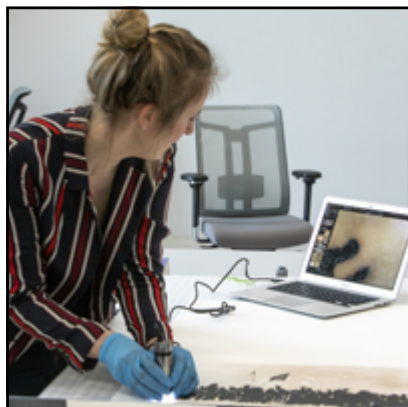
Project Collectiekennis 2.0 / Fotografie

Dit driejarige project is gericht op de preventieve conservering van de grote, kwetsbare groep moderne fotografische kunstwerken in museale collecties. Doel van het project is om de kennisachterstand over moderne fotografie bij musea weg te werken. 2022 is het tweede jaar van het project. In dit jaar waren er vijf series fotopraktijkdagen, werden de werkgroepen terminologie en terminologie & registratiesystemen afgerond en zijn alle sample sets verkocht. Nieuw in het fototeam zijn conserverings- en registratiespecialist Ester Scholtes en fotograaf / restaurator Suk Fong Chun. Zij houden zich binnen het project onder andere bezig met terminologie, registratiesystemen en fotografisch onderzoek.

SBMK werkt samen met zestien musea binnen dit project om medewerkers op te leiden en onderzoek te doen naar hun eigen collecties. De Universiteit van Amsterdam (UvA) en de Rijksdienst Cultureel Erfgoed (RCE) zijn onderzoekspartners binnen het project. Het wordt financieel ondersteund door het Gieskes-Strijbis Fonds, het Mondriaan Fonds, UvA, RCE en het Wertheimer Fonds, beheerd door het Prins Bernhard Cultuur Fonds. Het project is gebaseerd op het succesvolle Project Collectiekennis 2.0 Plastics en omvat gelijksoortige componenten. Één daarvan is het onderzoek naar een direct toepasbare methode voor het uitvoeren van (fotocollectie)surveys, inclusief een website en digitale identificatie tool. Om de inhoudelijke website te vullen die de identificatietool ondersteunt, zijn verschillende onderzoeken en werkgroepen opgezet. In 2021 hebben we ook de sample set ontwikkeld. Naast het onderzoek richt het project zich op het opleiden en onderwijzen van medewerkers van alle projectpartners. Hiervoor bieden we fotopraktijkdagen aan, die ook toegankelijk zijn voor andere geïnteresseerden. De fotopraktijkdagen bestaan uit een workshop en identificatiedagen in de eigen collectie, verzorgd door het fototeam van het project, i.p.v. specialisten en onderzoekers Kayleigh van der Gulik, Magdalena Pilko onder leiding van fotorestaurator Clara von Waldthausen.

Werkgroepen

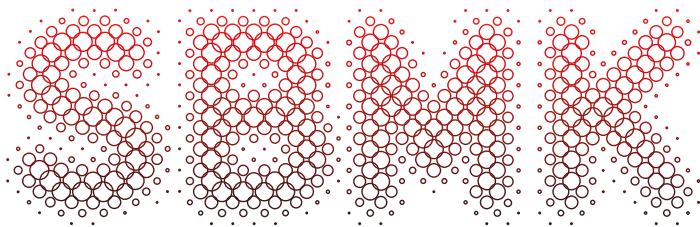
Binnen het Project Fotografie zijn drie werkgroepen actief. De werkgroep Terminologie richt zich op thesaurusontwikkeling. De werkgroep Terminologie en registratiesystemen houdt zich bezig met op de nodige aanpassingen hiervoor binnen de bestaande museale registratiesystemen. Deze werkgroepen zijn in 2022 afgesloten. De bestaande fototerminologie in de Cultuurhistorische Thesaurus (CHT) van de RCE is opgeschoond en op de juiste plek geplaatst, waardoor alle termen nu raadpleegbaar zijn via de CHT en via het Termennetwerk van Netwerk Digitaal Erfgoed. Daarnaast is het terminologiedocument voor de Art and Architecture Thesaurus (AAT) van The Getty aangevuld, afgerond en verstuurd naar de Nederlands /

Fotopraktijkdagen
Museum Boijmans Van
Beuningen

Fotopraktijkdagen
Kröller- Müller Museum

voorwoord

projecten & activiteiten

SBMK-netwerk

beleid

organisatie

jaarrekening 2022

Vlaamse AAT-werkgroep. Hierdoor is de Nederlandse terminologie nu internationaal geborgd en gekoppeld aan Engelse termen. De werkgroep Acquisitie is bezig met het ontwikkelen van een checklist die museummedewerkers kunnen gebruiken bij het aankopen van fotowerken van fotografen of galleries. De conceptversie van deze lijst is in 2022 opgesteld en bevat alle benodigde vragen die gesteld moeten worden om precies te weten wat er wordt aangeschaft en hoe ervoor gezorgd kan worden. Na feedback van de projectpartners wordt deze lijst in 2023 definitief gemaakt.

Sample Set

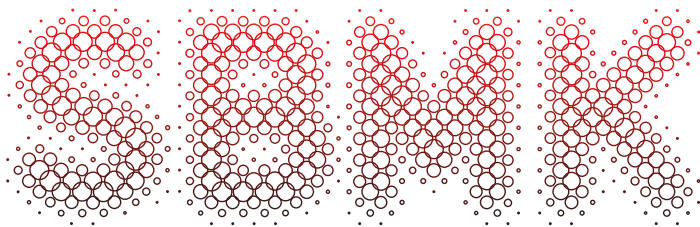
In 2022 verkochten we alle Sample Sets! In totaal bestaan er 75 exemplaren met ieder 52 verschillende materialen die vaak worden gebruikt in moderne en hedendaagse fotografische kunstwerken, zoals dragers en afwerkingen. Op de SBMK-website staat [de volledige lijst \(pdf\)](#) van organisaties die de Sample Set in bezit hebben. De laatste zes exemplaren zijn afgelopen jaar verkocht aan SFMOMA, Nasjonalmuseet Oslo, Royal Danish Academy | Architecture, Design, Conservation en de University of Delaware. SFMOMA bestelde zelfs twee sets, een voor gebruikdoeleinden en een als referentie. SBMK heeft besloten om zelf de laatste doos met samples te bewaren. Hiermee borgt SBMK de Sample Set voor de toekomst en kunnen we onderzoeken hoe goed deze in de loop van de jaren geconserveerd blijft. Het Nederlands Fotomuseum heeft aangeboden om dit exemplaar koud voor ons op te slaan.

Fotopraktijkdagen

In 2022 hebben Museum Boijmans Van Beuningen, Kröller-Müller Museum, Amsterdam Museum, RCE – kunstcollecties, Bonnefanten en de Rabobank hun collecties laten onderzoeken binnen de Fotopraktijkdagen. Deelnemers aan deze dagen zijn medewerkers van de betreffende musea en andere geïnteresseerden die zich hebben aangemeld. De deelnemers gaan gedurende de eerste drie workshopdagen naar het atelier van Clara von Waldthausen in Amsterdam om fotoprocedés te leren identificeren. Na deze drie dagen passen ze de opgedane kennis toe tijdens zeven dagen werken in depot.

In 2022 namen ongeveer tachtig personen deel aan deze praktijkdagen, waaronder medewerkers van de deelnemende musea. De diversiteit binnen en tussen de collecties was dit jaar interessant en leerzaam. Bij Museum Boijmans Van Beuningen was het bijvoorbeeld bijzonder om het concept van het bezoekersdepot van binnenuit te ervaren. Tijdens de praktijkdagen werkten we in de depots voor groot ingelijst werk, terwijl bezoekers de mogelijkheid kregen om mee te kijken tijdens hun rondleiding. Bij het Kröller-Müller Museum was het uniek dat er een grote serie foto's van Gilbert & George met handinkleuring was uitgelijst. De deelnemers konden deze foto's daardoor met een USB-microscoop bekijken. Bij RCE kwamen we een verrassend werk tegen dat gemaakt was van fotolinnen:

voorwoord

projecten & activiteiten

SBMK-netwerk

beleid

organisatie

jaarrekening 2022

een reguliere zwart-wit emulsie op een katoenen drager. Het werk bleek na installatie een reusachtige 'Brownie' te zijn, een populaire dooscamera van Kodak. Dit is een mooi voorbeeld van de diversiteit van mogelijkheden in het gebruik van fotografische materialen.

Bijeenkomst projectpartners

Op 10 maart 2022 ontmoeten de partners van het Project Fotografie elkaar in Werkgebouw Het Veem in Amsterdam. Dit was de eerste keer sinds de start van het project op 1 oktober 2020 dat zij weer samenkwamen. Het enthousiasme over het project en de waarde die gehecht wordt aan de mogelijkheid tot live uitwisseling was fijn om te ervaren. Partners die nog niet aan de beurt waren geweest met de fotopraktijkdagen stelden vragen aan hen die de dagen al hadden meegemaakt, en kregen advies over de beste manier van voorbereiden. De voortgang van de werkgroepen Terminologie Registratie en Acquisitie werd met bewondering gevolgd. Ook was er een groepsactiviteit waarbij elke tafel een tiental foto's kreeg om te identificeren met behulp van een eerste versie van de Foto Identificatie Tool.

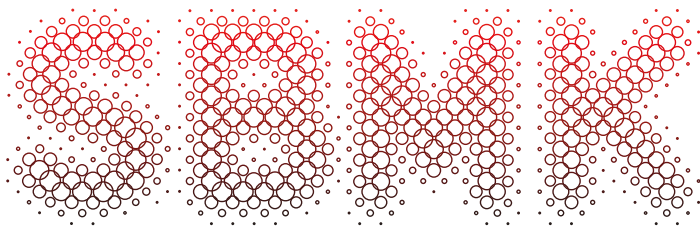
Publiciteit Project

Het Project Fotografie heeft op verschillende manieren publieke aandacht gekregen in het afgelopen jaar. Op de 'Kennisdag Collecties en Connecties' van RCE presenteerden Kayleigh Kunst-van der Gulik en Magdalena Pilko het project. Ook gaven zij workshops zodat deelnemers konden kennismaken met de digitale Foto Identificatie Tool.

Clara von Waldthausen gaf een online lezing over het project op het congres 'Sustainability in Art: People, Practice, Planet in Contemporary Art Conservation' in Dundee. Ook stond het fototeam op de vintage beurs in Amsterdam met een stand waar veel bezoekers langskwamen voor identificatie en advies. Clara heeft tijdens deze beurs een interview afgenomen met fotograaf Bert Teunissen, die gespecialiseerd is in het werken met specifieke fotopapieren.

Tot slot zijn er twee lezingen over onderdelen van het project geaccepteerd door ICOM-CC voor september 2023 in Valencia.

voorwoord

projecten & activiteiten

SBMK-netwerk

beleid

organisatie

jaarrekening 2022

Activiteiten

Kennisdeling en kennisborging

In maart 2020 organiseerden we vlak voor de uitbraak van COVID-19 het symposium 'Modern Art: Who Shares?' in samenwerking met RaadSaam Erfgoedprojecten. Het symposium ging over het delen en borgen van kennis rond moderne en hedendaagse kunstconservering. Denk hierbij aan kennis die verloren dreigt te gaan als een medewerker met pensioen gaat of een freelancer vertrekt. Hoe zorg je dat de kennis van deze vertrekkende collega's bewaard blijft?

De deelnemers van het symposium in 2020 waren enthousiast over het onderwerp en gaven aan dat ze graag ondersteuning zouden krijgen van SBMK om dit thema binnen hun eigen organisaties te agenderen. In het onderzoek 'Zorgen voor de Toekomst van Moderne en Hedendaagse Kunst in Nederland' (pdf), uitgevoerd door RCE en SBMK in 2021, kwam kennisdeling en kennisborging ook als belangrijk onderwerp naar voren.

Daarom besloten we om kennisdeling en kennisborging als een vast onderdeel op te nemen in het SBMK-programma. Doel is om musea bewust te maken van het belang van dit onderwerp en om onderzoek te doen naar strategieën die gedeeld kunnen worden met de sector.

Het afgelopen jaar hebben we verschillende activiteiten ondernomen binnen dit thema:

De maand van de kennisborging

20 JANUARI, 3 EN 17 FEBRUARI 2022, online

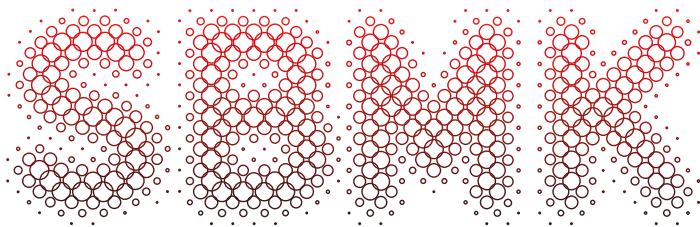
Begin 2022 werkten we voor de tweede keer samen met RaadSaam Erfgoedprojecten voor een serie online workshops over kennisdeling en kennisborging. Samen met de deelnemers gingen we dieper in op het kennisborgingstraject. RaadSaam onderscheidt daarbinnen vier stappen: kennis inventariseren, kennis delen, kennis vastleggen en het organiseren van een duurzame kennisstroom in de organisatie. Medewerkers van Stedelijk Museum Breda, Van Abbemuseum, Centraal Museum Utrecht, RCE en Kunstmuseum Den Haag namen deel.

Contemporary Art: Who Shares?

29 SEPTEMBER 2022, Museum De Pont

In 'De Salon' van Museum De Pont organiseerden we de eerste SBMK-werkdag 'Contemporary Art: Who Shares?'. De dag bestond deels uit een terugkom-ochtend voor de deelnemers van de online workshops uit januari. Deelnemers waren afkomstig van: RCE, Stedelijk Museum Breda, Centraal Museum Utrecht, Van Abbemuseum, LI-MA, Museum Middelheim, De Nederlandsche Bank, Museum Boijmans Van Beuningen, SRAL, Kunstmuseum Den Haag, Bonnefanten en Rijksmuseum, naast SBMK en enkele zelfstandige collectieprofessionals. 's Middags gingen we aan de slag met twee concrete werkmethode: de ROCK-sessie en het uitwerken van een projectreconstructie. De ROCK-sessie gaat over het overdragen

voorwoord

projecten & activiteiten

SBMK-netwerk

beleid

organisatie

jaarrekening 2022

van kennis als een collega weggaat. Centraal in de sessie stonden senior onderzoeker Tatja Scholte en opvolger in verband met haar afscheid van RCE en daarmee ook van de stuurgroep van SBMK. Het was een zeer leerzame bijeenkomst waarbij vijftig vragen zijn bedacht over specifieke thema's als algemene achtergronden, netwerk, informatiebronnen, bijzondere leermomenten en uitdagingen/kansen voor de toekomst. Deze vragen zijn online beschikbaar op de website van SBMK. Daarna zijn de deelnemers aan de slag gegaan met de projectreconstructie. Dit is een snelle, praktische methode om inzicht te krijgen in verloop, hobbels en hoogtepunten van een project dat is afgerond. Een van de projecten die aan de orde kwam was het SBMK Project Collectiekennis 2.0: Plastics. Door het project inzichtelijk te maken op een tijdlijn werd door de deelnemers veel geleerd over de werkwijze en verloop van het SBMK-project.

SBMK-introductiedag

11 APRIL 2022, Kröller-Müller Museum

Na drie annuleringen vanwege COVID-19 vond in 2022 eindelijk de introductiedag plaats in het Kröller-Müller Museum. Negen enthousiaste deelnemers waren aanwezig van Van Abbemuseum, LI-MA, Stedelijk Museum Breda, Middelheimmuseum en Bonnefanten. Deelnemers kregen tijdens de dag uitleg over het ontstaan en de werking van SBMK. Daarnaast vertelde restaurator Susanne Kensche van het Kröller-Müller Museum over haar veelzijdige werkzaamheden in een museum waar veel kunst buiten staat. Deelnemers voerden praktijkopdrachten uit, zoals het afnemen van een fictief interview met een kunstenaar en het bespreken van een eigen casus. Hierbij gingen we samen het museum en de beeldentuin in. Het was fijn om na twee jaar weer een introductiedag te organiseren en collega's van nieuwe partners of nieuwe collega's bij bestaande partners voor het eerst te ontmoeten.

Platform Conserveringsvraagstukken

'Tegen welke prijs?'

De gevolgen van niet-museaal tentoonstellen voor de levensduur van kunstwerken.

21 APRIL 2022, CollectieCentrum Nederland

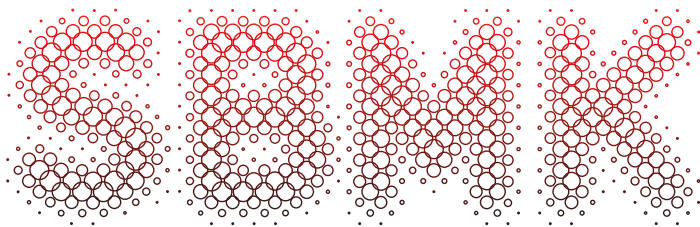
In het CollectieCentrum Nederland verzorgden we in de lente een bijeenkomst van het Platform Conserveringsvraagstukken. Het onderwerp van de bijeenkomst was 'niet-museale tentoonstellingen', geïnspireerd door de drive-thru tentoonstelling van Museum Boijmans Van Beuningen en Rotterdam Ahoy tijdens de lockdown in 2020. Doel van de bijeenkomst was om te bespreken op welke manier musea kunstwerken ook buiten het museum kunnen tentoonstellen, welke keuzes hierbij worden gemaakt en wat de gevolgen zijn voor het behoud en de levensduur van de werken. Sprekers waren Nathalie Menke (adviseur bruiklenen RCE), Cathy Jacob (directeur sector presentaties Museum Boijmans Van Beuningen), Louis Balhussen (voorheen hoofd conservering Van Abbemuseum) en Kim Sluijter (registrar en coördinator collecties Van Abbemuseum).

SBMK-introductiedag

Platform Conserveringsvraagstukken
'Tegen welke prijs?'

[voorwoord](#)[projecten & activiteiten](#)[SBMK-netwerk](#)[beleid](#)[organisatie](#)[jaarrekening 2022](#)

De aanwezigen hadden een levendige discussie en gaven aan behoefte te hebben aan richtlijnen en vragen die de besluitvorming kunnen ondersteunen. Er waren ongeveer twintig collega's uit het veld aanwezig bij de bijeenkomst. We hebben het voornemen om deze bijeenkomst een vervolg te geven met als uitkomst een vragenlijst die we publiceren op de SBMK-website.

Opening up! Collection Center Strategies II

13 MEI 2022, Depot Boijmans Van Beuningen

In samenwerking met Museum en Depot Boijmans Van Beuningen hebben we het symposium 'Opening Up! Collection Centre Strategies II' gepresenteerd. In 2021 was Deel I van het symposium virtueel en richtte zich op het toegankelijk maken van internationale depots voor het brede publiek. Dit keer richten we ons op Nederland en vestigden we de aandacht op de verschillende geavanceerde depots die ons land rijk is.

We nodigden een aantal deskundige sprekers uit, waaronder Sjarel Ex (toenmalig directeur Museum en Depot Boijmans Van Beuningen), Wim Hoeben (locatiemanager CollectieCentrum Nederland), Caroline Breunese (hoofd tentoonstellingen Naturalis) en Gaby Wijers (directeur van LI-MA, wegens ziekte vervangen door Paulien 't Hoen). Zij spraken over 'hun' nieuwe depot(gebouwen). Bart Ankersmit (senior-adviseur van RCE) presenteerde over het onderzoek 'Gebouwd om te bewaren'. Onderdeel van het programma waren rondleidingen door het depot. Het was een boeiende dag waarop bleek dat er in Nederland op het gebied van collectie-opslag veel ontwikkelingen hebben plaatsgevonden, vooral wat betreft de keuze om deze al dan niet open te stellen voor het publiek. De uitkomsten hiervan variëren sterk. Waar Museum Boijmans Van Beuningen kiest voor een volledig publiekstoegankelijk depot, is het CollectieCentrum Nederland alleen toegankelijk voor peers. En Naturalis ontsluit het depot door middel van demonstraties op zaal en virtuele live verbindingen tussen bezoekers en behoudsmedewerkers. Het plenaire gesprek aan het einde van de dag was energiek werden diverse ervaringen gedeeld en bevraagd.

Opening up! Collection Center Strategies II

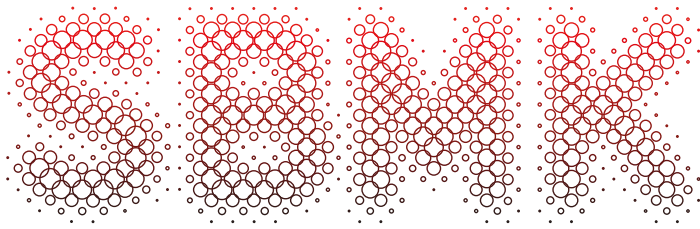
RCE / SBMK-dag Erfgoed van de twintigste eeuw

RCE / SBMK-dag Erfgoed van de twintigste eeuw

3 NOVEMBER 2022, Villa Jongerius

Jaarlijks organiseert SBMK een themadag rondom een actueel onderwerp. Dit jaar hebben we hiervoor samengewerkt met de RCE. Gezamenlijk presenteerden we de tussenresultaten van het 'Programma Erfgoed van de 20e eeuw'. De twintigste eeuw heeft veel kunstwerken, gebouwen en objecten voortgebracht. Hoewel de interesse groeit, wordt hun culturele waarde niet altijd erkend en is er weinig bekend over de duurzaamheid van de gebruikte materialen. Dit zorgt voor actuele beheer- en behoudsvraagstukken bij erfgoedprofessionals en beleidsmakers.

Om kennis hierover te ontwikkelen en te delen, startte RCE het Programma Erfgoed van de 20e eeuw (2021-2023). Dit programma omvat zeven verschillende projecten, waaronder ons eigen project

voorwoord

projecten & activiteiten

SBMK-netwerk

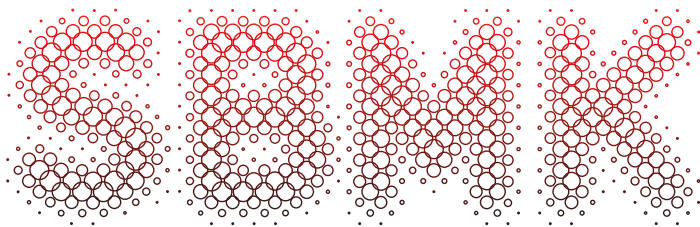
beleid

organisatie

jaarrekening 2022

‘Collectiekennis 2.0 - Fotografie’. Voorbeelden van de andere projecten zijn ‘Kleur en architectuur 1940-1980’, ‘Schilderijoppervlakken van Mondriaan, Appel en Schoonhoven’ en ‘Smelly Plastics’. Dit laatste project is een vervolg op het eerdere RCE-SBMK-project ‘Collectiekennis 2.0 - Plastics’. Het was een boeiende dag in de prachtig gerestaureerde Villa Jongerius, waar vakgenoten kennis uitwisselden over hun lopende onderzoeken en conserveringsprojecten. Naast de zeven onderzoekspresentaties stonden we ook stil bij het pensioen van Tatja Scholte, senior-onderzoeker van RCE en stuurgroeplid van SBMK.

[voorwoord](#)[projecten & activiteiten](#)**[SBMK-netwerk](#)**[beleid](#)[organisatie](#)[jaarrekening 2022](#)

SBMK partners

[Akzo Nobel Art Foundation](#)[Amsterdam Museum](#)[Bonnefanten](#)[Centraal Museum](#)[De Domijnen](#)[EYE Film Instituut](#)[FOMU](#)[Frans Hals Museum | De Hallen](#)[Het Nieuwe Instituut](#)[Huis Marseille](#)[Kröller-Müller Museum](#)[Kunstmuseum](#)[Middelheimmuseum Antwerpen](#)[Museum Boijmans Van Beuningen](#)[Museum de Fundatie](#)[Museum De Pont](#)[Mu.Zee Oostende](#)[Nationaal Museum van](#)[Wereldculturen](#)[Nederlands Fotomuseum](#)[Rabobank Kunstcollectie](#)[Rijksdienst Cultureel Erfgoed](#)[Rijksmuseum Amsterdam](#)[Rijksmuseum Twenthe](#)[RKD Nederlands Instituut voor](#)[Kunstgeschiedenis](#)[Schunck*](#)[Stedelijk Museum Amsterdam](#)[Stedelijk Museum Breda](#)[Stichting Restauratieatelier](#)[Limburg | SRAL](#)[Van Abbemuseum](#)

zzp-ers & particulieren

[van Aubel van Rooijen](#)[Sjaak Hazeleger](#)[Nancy Knaap](#)[Floor Meijboom](#)[Miriam Windhausen](#)

SBMK-netwerk

Partners en financiering

De SBMK financiert haar overheadkosten met de bijdragen van haar partners, momenteel een groep van 34 organisaties per 31 december 2022. Als partner van de SBMK, met een jaarlijkse bijdrage aan de stichting, hebben zij gratis toegang tot de meeste activiteiten. Dit geldt ook voor de bestuurs- en stuurgroepleden. Voor instellingen die 4000 euro per jaar bijdragen (op basis van een omzet boven zes miljoen euro), geldt dit voor drie medewerkers per activiteit. Instellingen en privé-verzamelaars die een bijdrage van 1500 euro per jaar betalen (met een omzet lager dan zes miljoen euro), mogen twee medewerkers gratis deelnemen. Individuele partners betalen 250 euro per jaar voor gratis deelname aan reguliere SBMK-Activiteiten en SBMK-Alumni 100 euro. Voor de financiering van specifieke, grootschalige projecten worden fondsen geworven.

De financiële administratie van de stichting was in 2022 ondergebracht bij administratiekantoor Ozcar.

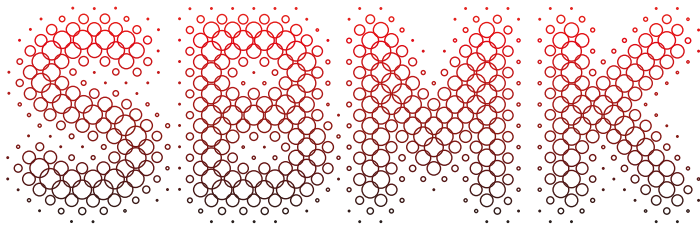
Intentieverklaring langdurige partners

De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, de Universiteit van Amsterdam en het media art platform LI-MA zijn al geruime tijd betrokken bij onze stichting. Wij hebben samen met deze organisaties een intentieverklaring opgesteld en ondertekend waarin is afgesproken dat zij ook in de toekomst nauw verbonden blijven bij onze stichting. Dit houdt in dat er altijd medewerkers van Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed | RCE, Universiteit van Amsterdam | UvA en LI-MA in de stuurgroep van SBMK zullen zitten. LI-MA en de UvA leveren geen financiële bijdrage, zij dragen bij door middel van stuurgroepleden, advies en actieve bijdragen aan studiedagen. Deze bijdrage is door de intentieverklaring vanaf 2022 op een duurzame manier gegarandeerd.

Communicatie

Website

De website is de centrale plek waar alle informatie over en van de SBMK te vinden is. Zoals een jaaragenda, het overzicht van alle lopende projecten en activiteiten, alsmede het archief hiervan. Naast deze informatie zijn ook de door SBMK ontwikkelde besluitvormingsmodellen, contracten, registratiemodellen (voor zowel kunstenaars als musea) vrij toegankelijk. Ook de Plastic Identificatie Tool is op de website te vinden en vanaf najaar 2023 de Foto Identificatie Tool. Op de website kunnen geïnteresseerden zich via aanmeldformulieren inschrijven voor activiteiten.

[voorwoord](#)[projecten & activiteiten](#)[SBMK-netwerk](#)[beleid](#)[organisatie](#)[jaarrekening 2022](#)

Nieuwsbrief

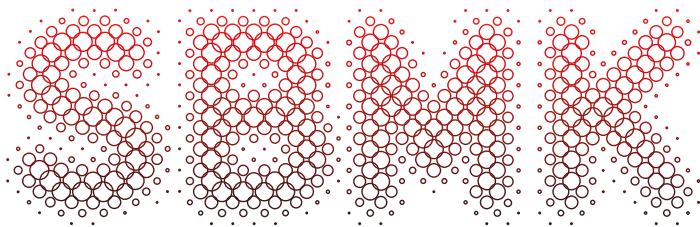
SBMK brengt drie of vier keer per jaar een digitale nieuwsbrief uit met aankondigingen van activiteiten, korte verslagen van afgeronde activiteiten, en een column van een vertegenwoordiger van een partner-instelling. De nieuwsbrief stelt ons in staat om op een directe manier te communiceren met onze achterban. In 2022 zijn drie nieuwsbrieven uitgebracht.

[>> naar nieuwsbrieven](#)

Sociale media

SBMK is actief op LinkedIn. Een LinkedIn-pagina werkt als een digitaal professioneel netwerk, daarom is dit platform bij uitstek geschikt voor de stichting. Een van de doelstellingen van SBMK is een 'nauwe betrokkenheid bij het onderhouden van een internationaal kennis- en informatienetwerk voor uitwisseling van expertise over het behoud van moderne kunst in de breedst mogelijke zin.' Een locatie waar gelijkgestemden elkaar kunnen vinden, sluit hierbij aan. Eind 2022 heeft SBMK zeshonderd actieve volgers op LinkedIn.

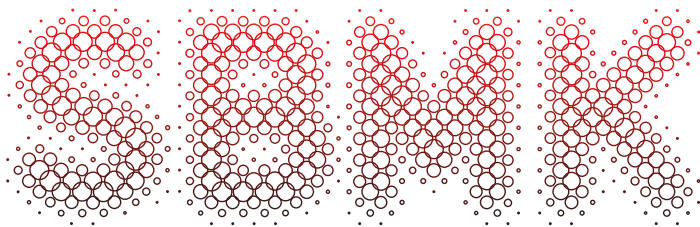
[>> LinkedIn](#)

[voorwoord](#)[projecten & activiteiten](#)[SBMK-netwerk](#)[beleid](#)[organisatie](#)[jaarrekening 2022](#)

Beleid

Beleidsplan 2023-2026

In 2021 evalueerden we het beleidsplan 2018-2022 met de conclusie dat we veel verwezenlijkt hebben van de ideeën en activiteiten die we voor de afgelopen vier jaar voor ogen hadden. Vervolgens schreven we een nieuw beleidsplan voor de periode 2023-2026, op basis van de verkenning uitgevoerd door SBMK en RCE eind 2021. Hierbinnen formuleerden we vier grote thema's voor de komende jaren: diversiteit en inclusie, continuïteit en duurzaamheid, kennisdeling en kennisborging, collectiemanagement en veranderende (kunst)praktijk. Het beleidsplan beschrijft hoe de stichting binnen deze thema's de niches wil opzoeken waarin zij een bijdrage kan leveren aan het veld. SBMK kan als platform nieuwe onderwerpen adresseren en discussie entameren, of samen met partners specifieke onderwerpen aanpakken. Het beleidsplan gaat in op het belang van object-based en proces-based programmeren. Want hoewel de proces-gerelateerde vraagstukken toenemen, heeft het materiaaltechnische aspect nog steeds aandacht nodig. SBMK wil als lerende organisatie stappen maken in zowel de eigen organisatie als in samenwerkingsverbanden en activiteiten, in lijn met de vier brede thema's.

[voorwoord](#)[projecten & activiteiten](#)[SBMK-netwerk](#)[beleid](#)[organisatie](#)[jaarrekening 2022](#)

organisatie

Algemeen

SBMK is in 1995 gestart als een samenwerkingsverband tussen de negen musea van het miniconvent en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. Inmiddels is de stichting uitgegroeid tot een actief netwerk voor conservering van hedendaagse kunst waarbij vele grote en kleine partijen betrokken zijn. Centraal staat de professionalisering van het vakgebied door kennisuitwisseling, discussie en theorievorming in een (inter)nationaal verband. SBMK ontwikkelt 'good practice' voor alle belanghebbenden, op basis van vragen uit het veld. De stichting bundelt krachten en werkt samen met collectiebeheerders, conservatoren, restauratoren en wetenschappers. De organisatie bestaat uit bestuur, stuurgroep en coördinator.

SBMK is in 1995 statutair ingeschreven bij de Kamer van Koophandel. Naast de statuten beschikt de stichting over een huishoudelijk reglement. Hierin zijn de samenstelling van bestuur en stuurgroep opgenomen, de functies, de zittingstermijnen en de procedure voor toetreding van nieuwe leden. Daarnaast kent het reglement richtlijnen voor het aantal bijeenkomsten en maatregelen bij langdurige afwezigheid.

De SBMK is bereikbaar via:
Hertogstraat 5, 5211 AN 's-Hertogenbosch
T 06 53 58 67 12 | E info@sbmk.nl | www.sbmk.nl

Bestuur

Het bestuur volgt de beginselen van deugdelijk bestuur en 'best practice' bepalingen met betrekking tot cultural governance zoals vastgelegd in de de Governance Code Cultuur. De Governance Code Cultuur geeft richtlijnen voor goed, verantwoord en transparant bestuur van en door culturele instellingen en richtlijnen voor toezicht daarop.

Het bestuurder van de stichting komt in aanmerking voor een vrijwilligers vergoeding van € 1.800,- per persoon. Alle bestuursleden zien hier echter vanaf en kiezen ervoor deze vergoeding terug te schenken aan de stichting. Het bestuur vergaderde drie keer in 2022: maandag 10 januari (zoom i.v.m. corona), 16 mei en 10 oktober. Op 10 oktober vond ook de jaarlijkse zelfevaluatie van het bestuur plaats.

[> nevenfuncties bestuur \(pdf\)](#)

[> termijnen bestuur \(pdf\)](#)

bestuur (ultimo 2022):

Stijn Huijts

voorzitter bestuur (sinds 2015)
Artistiek Directeur Bonnefanten

Annelies Meuleman

penningmeester (sinds 2020)
Zakelijk directeur Drents Museum

Maarten Schut

secretaris (sinds 2015)
Advocaat gespecialiseerd in
intellectueel eigendomsrecht,
Kennedy Van der Laan

Maarten van Bommel (sinds 2015)

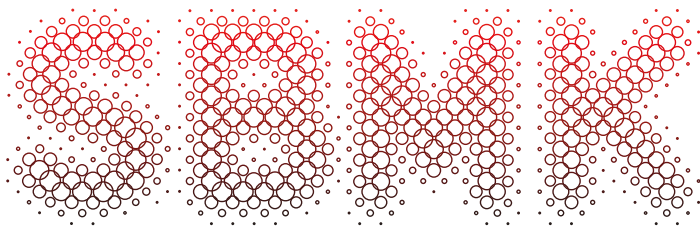
Hoogleraar conservering en
restauratie Universiteit van
Amsterdam | UvA

Heidi Vandamme (sinds 2019)

Specialist in culturele
communicatie, marketing, PR
& management, bureau Heidi
Vandamme

Ludo van Halem (sinds 2019)

conservator 20ste eeuwse kunst
Rijksmuseum

[voorwoord](#)[projecten & activiteiten](#)[SBMK-netwerk](#)[beleid](#)[organisatie](#)[jaarrekening 2022](#)

Stuurgroep

De Stuurgroep bestaat uit restauratoren en conservatoren van diverse Nederlandse musea. De stuurgroep ontwikkelt ideeën, initieert projecten en zorgt dat ze uitgevoerd worden. De stuurgroep vergaderde drie keer in 2022: op 24 januari, 9 mei en 3 oktober.

[> termijnen stuurgroep \(pdf\)](#)

Coördinatie

Het SBMK-team bestaat uit coördinator Paulien 't Hoen (sinds 2004), assistent-coördinator Ilka van Steen (sinds 2019) en ontwerper Ariëne Boelens (sinds 2005).

stuurgroep (ultimo 2022):

Nicole Delissen voorzitter

stuurgroep (sinds 2019)

Bureau voor museaal management,
projecten & advies

Beatrice von Bormann (sinds 2019)

Conservator 1860-1960, Stedelijk
Museum Amsterdam

Saskia van Kampen (sinds 2014)

Conservator moderne &
hedendaagse kunst, Museum
Boijmans Van Beuningen

Susanne Kensche (sinds 2016)

Restaurator moderne kunst en
sculptuur, Kröller-Müller Museum

Tatja Scholte (sinds 2009)

Senior onderzoeker Rijksdienst voor
het Cultureel Erfgoed | RCE

Sanneke Stigter (sinds 2004)

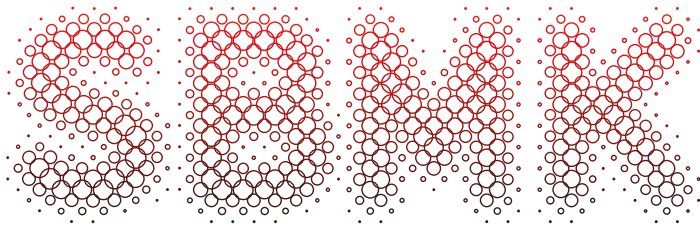
Universitair docent en onderzoeker
restauratie hedendaagse kunst,
Universiteit van Amsterdam

Marije Verduijn (sinds 2014)

Hoofd collectiebeheer Centraal
Museum Utrecht

Gaby Wijers (sinds 2008)

Directeur LIMA

voorwoord

projecten & activiteiten

SBMK-netwerk

beleid

organisatie

jaarrekening 2022

jaarrekening 2022

Algemene gegevens

NAAM EN OPRICHTING

Stichting Behoud Moderne Kunst is opgericht op 21 juli 1995.

KAMER VAN KOOPHANDEL

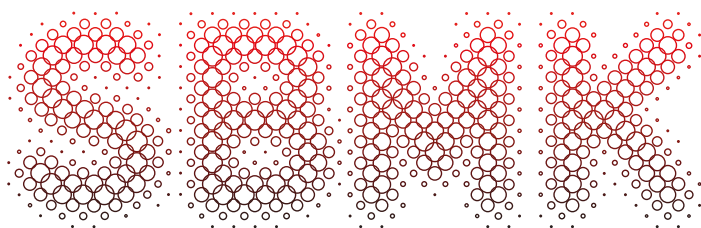
ingeschreven onder nummer 41215189 te Amsterdam.

GRONDSLAG EN DOEL

De SBMK is een samenwerkingsverband tussen Nederlandse musea en verwante instellingen met collecties moderne en hedendaagse kunst, vertegenwoordigd door conservatoren, onderzoekers en restauratoren. De SBMK speelt nationaal en internationaal een actieve rol op het gebied van beheer, behoud, documentatie, presentatie en restauratie van moderne en hedendaagse kunst.

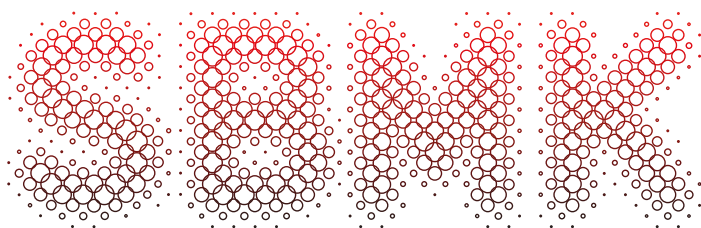
Het doel van de stichting luidt:

- bevordering van theorievorming, discussie en onderzoek om de deskundigheid van (Nederlandse) professionals te vergroten;
- initiatie en organisatie van onderzoeksprojecten, themadagen en symposia;
- nauwe betrokkenheid bij het onderhouden van een internationaal kennis- en informatienetwerk voor uitwisseling van expertise over het behoud van moderne kunst in de breedst mogelijke zin;
- het bevorderen van deskundigheid en opleiding van (aankomende) Nederlandse restauratoren.

[voorwoord](#)[projecten & activiteiten](#)[SBMK-netwerk](#)[beleid](#)[organisatie](#)[jaarrekening 2022](#)

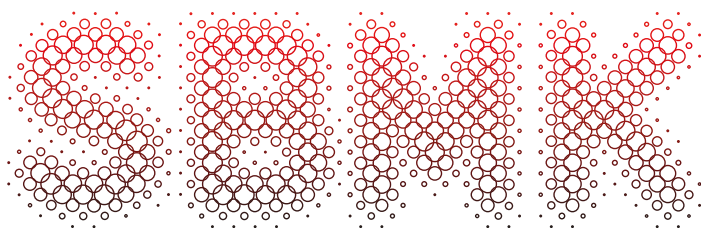
Balans per 31 december 2022

	31-12-2022	31-12-2021
	€	€
ACTIVA		
Vorderingen		
Overige vorderingen en overlopende activa		
Debiteuren	8.051	6.050
Omzetbelasting	8.843	9.338
Vooruitbetaalde kosten	588	93
Nog te ontvangen bedragen INNCA	0	2.810
	17.482	18.291
 Liquide middelen		
Abn-amro 046 rekening-courant	177.340	229.659
Abn-amro 975 bedrijfsspaarrekening	105.000	105.000
	282.340	334.659
 Balanstotaal	299.822	352.950
 PASSIVA		
Eigen vermogen		
Algemene reserve	131.593	106.738
Bestemmingsreserve project Fotografie	110.910	187.651
	242.503	294.389
 Schulden op korte termijn		
Crediteuren	36.732	12.234
Vooruitgefactureerde bedragen	0	2.229
Vooruitontvangen subsidie	15.643	31.286
Overige overlopende passiva	4.944	12.812
	57.319	58.561
 Balanstotaal	299.822	352.950

[voorwoord](#)
[projecten & activiteiten](#)
[SBMK-netwerk](#)
[beleid](#)
[organisatie](#)
[jaarrekening 2022](#)

Staat van baten en lasten over 2022

	Werkelijk 2022	Begroting 2022	Werkelijk 2021
BATEN BESCHIKBAAR VOOR DOELSTELLING			
Algemeen			
Bijdragen musea en instellingen	73.827	70.500	70.546
Opbrengsten SBMK dag - opening up	6.456	8.500	2.786
Opbrengsten SBMK intro-dag	0	500	0
Opbrengsten INCCA (RCE)	15.669	0	2.810
Opbrengsten kennisborging	1.300	0	242
	97.252	79.500	76.384
Projecten			
Fotografie	108.361	174.000	255.819
ORPI20	15.643	16.000	15.143
Verkenning kunstconservering	0	0	13.380
	124.004	190.000	284.342
Totaal beschikbaar voor doelstelling	221.256	269.500	360.726
BESTEDINGEN AAN DE DOELSTELLING			
Algemene uitgaven	1.185	1.500	1.919
Telefoon en porti	368	500	1.064
Reis- en verblijfskosten	0	1.350	896
Rente- en bankkosten	1.449	600	689
Administratie incl. jaarverslag	5.500	7.500	5.040
ICT - Social Media - website	668	1.550	1.150
Coördinatiekosten	35.845	33.000	32.472
Inhuur/ondersteuning/stagiaire	2.088	7.000	6.491
Ondersteuning tbv INCCA	12.320	0	2.810
Marketing incl. film sbmk 25 jaar	3.911	1.000	930
Drukwerk	0	250	0
Summit + SBMK dag + opening up	3.876	4.250	3.485
Kennisborging	2.779	2.000	255
	69.989	60.500	57.201
Projecten			
Fotografie	185.102	174.000	183.264
ORPI20	18.051	16.000	15.143
Verkenning kunstconservering	0	0	13.237
	203.153	190.000	211.644
Totaal besteed aan doelstelling	273.142	250.500	268.845

voorwoord

projecten & activiteiten

SBMK-netwerk

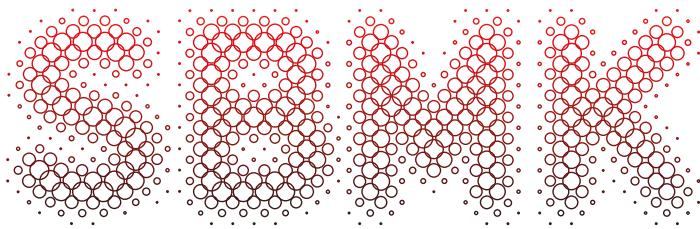
beleid

organisatie

jaarrekening 2022

Staat van baten en lasten over 2022 (vervolg)

	Werkelijk 2022	Begroting 2022	Werkelijk 2021
TOTALEN			
BATEN BESCHIKBAAR VOOR DOELSTELLING	221.256	269.500	360.726
BESTEDINGEN AAN DE DOELSTELLING	273.142	250.500	268.845
Resultaat boekjaar	-51.886	19.000	91.881
BESTEDING			
Mutatie algemene reserve	24.855	19.000	19.326
Dotatie bestemmingsreserve project fotografie	-76.741	0	72.555
	-51.886	19.000	91.881

voorwoord

projecten & activiteiten

SBMK-netwerk

beleid

organisatie

jaarrekening 2022

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

ALGEMEEN

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Richtlijn Organisaties-zonder-Winststreven die door de Raad voor de Jaarverslaggeving is gepubliceerd (richtlijn 640).

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

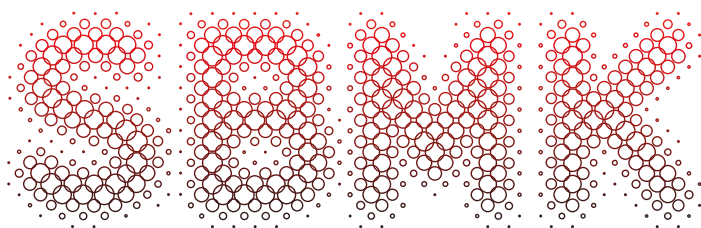
ALGEMEEN

Voorzover niet anders vermeld, worden activa en passiva gewaardeerd tegen nominale waarde onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid. De waarderingen van de activa en de passiva, opbrengsten en kosten geschieden op basis van historische kostprijzen.

Grondslagen voor resultaatbepaling

ALGEMEEN

De baten en lasten zijn toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben, uitgaande van historische kosten.

voorwoord

projecten & activiteiten

SBMK-netwerk

beleid

organisatie

jaarrekening 2022

Toelichting op de balans per 31 december 2022

DEBITEUREN

8.051

Betreft openstaande facturen per 31 december 2022 welke in 2023 zijn ontvangen.

OMZETBELASTING

8.843

Aangifte 4e kwartaal 2022 en suppletie 3e kwartaal 2022

LIQUIDE MIDDELEN

282.340

De liquide middelen staan vrij ter beschikking.

ALGEMENE RESERVE

Saldo per 1 januari 2022

106.738

Dotatie 2022

24.855

Saldo per 31 december 2022

131.593

De algemene reserve is bedoeld als buffer voor eigen bijdrage aan projecten en vormt daarnaast een risicobuffer om minimaal 1 jaar te kunnen doordraaien indien de inkomsten wegvallen.

BESTEMMINGSRESERVE PROJECT FOTOGRAFIE

Saldo per 1 januari 2022

187.651

Bij: subsidies en bijdragen

75.000

Bij: overige inkomsten (verkoop samples+workshops)

33.361

Af: uitgaven

185.102

110.910

Het project Fotografie (collectiekennis 2.0) loopt van oktober 2020 t/m september 2023 en heeft een totale werkbegroting (uitgaven) van € 524.500. Het begrote tekort bij aanvang van het project was € 32.000. Door extra middelen uit subsidie en overige inkomsten wordt er geen tekort op het project verwacht.

CREDITEUREN

36.732

Betreft openstaande facturen per 31 december 2022 welke in 2023 zijn voldaan.

VOORUITONTVANGEN SUBSIDIE

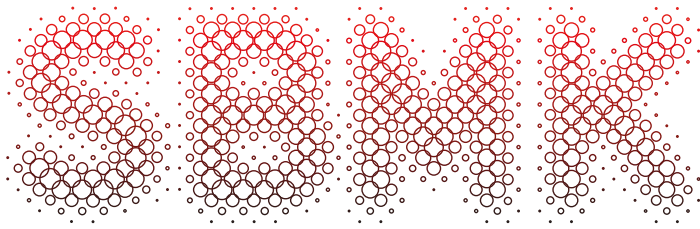
15.643

Betreft ontvangen subsidie van het Ministerie van OC&W project orpi20 pigmenten minus gedane uitgaven.

OVERIGE OVERLOPENDE PASSIVA

4.943

Betreft nog te betalen (project)kosten welke betrekking hebben op boekjaar 2022.

[voorwoord](#)[projecten & activiteiten](#)[SBMK-netwerk](#)[beleid](#)[organisatie](#)[jaarrekening 2022](#)

Toelichting op staat van Baten en Lasten 2022

BATEN

PROJECT FOTOGRAFIE (COLLECTIEKENNIS 2.0)

Voor het project zijn de volgende inkomsten ontvangen

Subsidies	75.000
Bijdragen partners	12.000
Inkomsten workshops	8.750
Verkochte sample sets	12.611
	108.361

OPBRENGSTEN + UITGAVEN SBMK DAG - OPENING UP!

De inkomsten en uitgaven zijn lager dan begroot doordat een deel van de inkomsten en uitgaven is verrekend met het Museum Boijmans Van Beuningen